

На основу члана 115. став 11. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, број 35/23),

Савет Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге, на 36. седници четвртог сазива одржаној 26. 4. 2024. године, доноси

ПРАВИЛНИК

о начину контроле коришћења радиофреквенцијског спектра, обављања техничких прегледа и заштите од сметњи

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет уређивања

Члан 1.

Овим правилником ближе се уређује начин контроле коришћења радиофреквенцијског спектра, обављање техничких прегледа и заштите од сметњи.

Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор) врши сталну контролу коришћења радиофреквенцијског спектра као природног ограниченог јавног добра и предузима мере за отклањање сметњи и неовлашћеног коришћења радиофреквенцијског спектра, као и неправилности у поступку техничког прегледа, у складу са одредбама закона којима је уређен стручни надзор у области електронских комуникација (у даљем тексту: Закон) и прописима донетим на основу Закона.

Одредбе овог правилника не односе се на радио-станице и радио-системе који раде у радиофреквенцијским опсезима одређеним за посебне намене.

Члан 2.

Контрола се обавља провером рада корисника радиофреквенцијског спектра, откривањем и спречавањем неовлашћеног коришћења радиофреквенцијског спектра, мерењем параметара потребних за планирање коришћења радиофреквенцијског спектра, испитивањем и утврђивањем узрока сметњи и предузимањем мера за њихово отклањање у складу са Законом, прописима донетим на основу њега, Међународног Правилника о радио-комуникацијама (ITU Radio Regulations, у даљем тексту: Правилник о радио-комуникацијама) и домаћим и међународним стандардима.

Члан 3.

Контрола обухвата проверу коришћења радиофреквенцијског спектра, укључујући проверу параметара радио-емисија и релевантних карактеристика радио-станица као извора тих емисија у складу са техничким могућностима Регулатора.

Контрола параметара радио-емисија као и карактеристика радио-станица из става 1. овог члана односи се на радио-емисије и радио-станице на територији Републике Србије.

Контрола обухвата и проверу параметара емисија радио-станица које су на територији других држава, онда када је потребно извршити координацију радио-фреквенција, утврдити заузетост радиофреквенцијског спектра и предузети одговарајуће мере у циљу отклањања сметњи ако их проузрокују емисије тих радио-станица.

2. Сарадња са надлежним органима

Члан 4.

Контролу радиофреквенцијског спектра за посебне намене врши Регулатор у сарадњи са органима одбране и безбедности и службама за хитне интервенције.

Контролу делова радиофреквенцијског спектра намењених за потребе дистрибуције и емитовања медијских садржаја Регулатор врши у сарадњи са телом надлежним за електронске медије, у складу са законом.

Регулатор на пословима контроле сарађује са државним органима и органима аутономне покрајине.

Начин сарадње између Регулатора и надлежних органа из ст. 1. до 3. овог члана може бити уређен одговарајућим споразумима о међусобној сарадњи, у складу са Законом.

Члан 5.

Регулатор остварује непосредну сарадњу са надлежним телима суседних и других држава, ради заједничког истраживања и отклањања сметњи, у случају да је угрожена безбедност живота и имовине и у другим случајевима неправилног коришћења радиофреквенцијског спектра.

Представници Регулатора учествују у раду међународних тела која се баве контролом коришћења радиофреквенцијског спектра и осталим пословима из области контроле радиофреквенцијског спектра, као и у изради одговарајућих међународних прописа, извештаја и пројеката.

3. Организациона јединица за контролу

Члан 6.

Контролу радиофреквенцијског спектра врши Регулатор помоћу система за мониторинг радиофреквенцијског спектра, који се састоји од контролно-мерних центара, као издвојених подручних организационих јединица Регулатора, мреже даљински управљаних контролно-мерних станица и компактних даљински управљаних мерних станица, са потребном мерном, рачунарском и комуникационом опремом, софтверском подршком, као и мерним и другим возилима.

Контролно-мерни центри и даљински управљане контролно-мерне станице обављају контролу радиофреквенцијског спектра, као кључни елемент управљања радиофреквенцијским спектром, у складу са Законом, прописима донетим на основу њега, овим правилником и Приручником о контроли радиофреквенцијског спектра Међународне уније за телекомуникације (ITU Handbook on Spectrum Monitoring, у даљем тексту: Приручник о контроли радиофреквенцијског спектра).

Контролно-мерни центар Београд је уписан у Листу међународних контролно-мерних станица Међународне уније за телекомуникације (ITU).

Контролу врши овлашћено лице запослено код Регулатора - контролор радиофреквенцијског спектра (у даљем тексту: контролор). Контролор поседује одговарајућу легитимацију којом се идентификује током вршења контроле.

4. Стандарди, техничка упутства и прописи у оквиру послова контроле

Члан 7.

Послови контроле се врше у складу са стандардима, техничким упутствима и другим прописима Републике Србије, који су усаглашени са обавезујућим стандардима и/или техничким нормама Европске уније, Правилником о радио-комуникацијама, Приручником о контроли радиофреквенцијског спектра и другим међународним општим правним актима и препорукама.

Ако не постоје одговарајући домаћи стандарди и/или техничке норме из става 1. овог члана, примењују се стандарди и техничке спецификације Европског института за стандарде у области телекомуникација (ETSI), Европског комитета за стандардизацију (CEN) и Европског комитета за стандарде у области електротехнике (CENELEC), као и стандарди, одлуке и препоруке Међународне уније за телекомуникације (ITU), Међународне организације за стандардизацију (ISO), Међународне електротехничке комисије (IEC) и Европске конференције поштанских и телекомуникационих управа (CEPT).

II. КОНТРОЛА КОРИШЋЕЊА РАДИОФРЕКВЕНЦИЈСКОГ СПЕКТРА

1. Послови контроле коришћења радиофреквенцијског спектра

Члан 8.

Регулатор врши сталну контролу коришћења радиофреквенцијског спектра. У оквиру послова контроле Регулатор:

- 1) проверава параметре радио-емисија, техничке карактеристике радио-станица и друге релевантне податке за радио-станице чији имаоци, односно корисници поседују појединачну дозволу за коришћење радиофреквенцијског спектра, евидентирају радио-станице или користе радиофреквенцијски спектар по режиму општег овлашћења и утврђује неправилности у коришћењу радиофреквенцијског спектра;
- 2) открива неовлашћено коришћење радиофреквенцијског спектра и предузима мере за његово спречавање;
- 3) врши испитивање узрока сметњи и предузима мере за њихово отклањање;
- 4) испитује заузетост радиофреквенцијског спектра;
- 5) проверава и утврђује зоне покривања територије сигналом;
- 6) мери ниво електромагнетског поља (нејонизујућег зрачења);
- 7) врши друга мерења неопходна за обављање послова контроле.

2. Начин вршења послова мерења и испитивања

Члан 9.

Послове мерења и испитивања из члана 8. овог правилника врши контролор, у складу са стандардима, техничким упутствима и прописима из члана 7. овог правилника.

Мерења се врше мануелно или аутоматски, мерном опремом у фиксним контролно-мерним станицама (контролно-мерним центрима и даљински управљаним контролно-мерним станицама) и у мобилним контролно-мерним станицама, као и преносним контролно-мерним станицама. За мерења се користи еталонирана мерна опрема.

Мерења се могу вршити и непосредно на радио-станицама (кондуктивна мерења) одговарајућим мерним уређајима.

Остала испитивања се врше провером и анализом података до којих се долази непосредним увидом на терену или увидом у акте, документа и базе података.

3. Подаци о параметрима радио-емисија и њихова евиденција

Члан 10.

Подаци добијени у поступку контроле из члана 8. став 1. овог правилника евидентирају се у бази контролно-мерних података коју води Регулатор.

Провера параметара појединачних радио-емисија се евидентира у бази контролно-мерних података.

Евиденција садржи следеће основне параметре:

- 1) измерена фреквенција радио-емисије или номинална фреквенција радног канала;
- 2) природа и врста радио-емисије;
- 3) измерена вредност нивоа електромагнетског поља;
- 4) азимут правца максималног пријема;
- 5) процењена позиција / локација радио-станице;
- 6) пријемна фреквенција или друга фреквенција која је у вези са основном;
- 7) идентификација радио-станице;
- 8) ознака земље са чије територије ради радио-станица;
- 9) поларизација електромагнетског таласа;
- 10) природа службе;
- 11) ширина опсега заузетог емисијом;
- 12) ознаке употребљене мерне опреме (врста, тип, произвођач, серијски број и др.);
- 13) параметари мерног пријемника (ширина пропусног ИФ филтра, вредност унесеног слабљења, укључивање претпојачавача, време интеграције и друга релевантна подешавања);
- 14) службени број легитимације контролора који врши проверу;
- 15) датум и време провере параметара радио-емисије;
- 16) назив и географске координате локације са које, односно на којој су вршена мерења.

Поред наведених параметара могу бити евидентирани и други подаци:

- 1) нежељене емисије (хармонијске, паразитске, интермодулационе компоненте и споредне емисије настале као продукти модулационих процеса);
- 2) подаци о власнику радио-станице;
- 3) подаци о власнику објекта у коме се налази радио-станица;
- 4) аудио записи садржаја емисије;
- 5) видео записи садржаја емисије;
- 6) атмосферске прилике у тренутку мерења;
- 7) различите напомене у вези са предметом контроле.

4. Неправилности у коришћењу радиофреквенцијског спектра и њихово отклањање

Члан 11.

У оквиру послова контроле из члана 8. став 1. тачка 1) овог правилника, Регулатор по службеној дужности, на захтев инспектора за електронске комуникације или по другом службеном захтеву, открива неправилности у коришћењу радиофреквенцијског спектра, и то: упоређивањем измерених параметара радио-емисија, као и података добијених другим истраживањима са одговарајућим параметрима и подацима који су прописани појединачном дозволом, односно евиденцијом радио-станице у јавној мобилној и/или фиксној електронској комуникационој мрежи или овлашћењем, као и са подацима који се налазе у техничким прописима из члана 7. овог правилника.

Члан 12.

Контролор има овлашћење да тражи од имаоца, односно корисника радио-станице (у даљем тексту: надзирани субјект) потребне податке и информације и да врши мерења и испитивања рада електронских комуникационих мрежа и услуга, припадајућих средстава, електронске комуникационе опреме, радио-опреме и терминалне опреме.

Контролор може захтевати од надзираног субјекта приступ радио-комуникационим уређајима за које постоји претпоставка да су извор сметњи и других неправилности или да се користе без одговарајуће појединачне дозволе и овлашћења, ради провере ових уређаја и осталих испитивања.

Контролор обавештава надзираног субјекта о обављању теренске контроле, најкасније три дана пре почетка контроле, електронским путем или путем поште.

Ако се у поступку контроле утврде неправилности, недостаци или пропусти у примени Закона и других прописа, контролор сачињава извештај о неправилности коришћења радиофреквенцијског спектра и предузима мере за отклањање неправилности, недостатака или пропуста у примени Закона и прописа донетих на основу њега.

Образац извештаја о неправилности коришћења радиофреквенцијског спектра је дат у Прилогу 1, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Образац записника о контроли радиофреквенцијског спектра је дат у Прилогу 2, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 13.

Ако контролор утврди да поступање надзираног субјекта није у складу са Законом и прописима којим се регулише коришћење радиофреквенцијског спектра, обавештава га о томе и одређује му рок у којем је дужан да отклони утврђене неправилности, недостататке или пропуст у примени Закона и прописа донетих на основу њега.

Надзирани субјект је дужан да у остављеном року отклони утврђене неправилности, недостататке или пропусте у примени Закона и прописа донетих на основу њега и има право да се изјасни о разлозима настанка истих.

Члан 14.

Ако Регулатор утврди да надзирани субјект није, у остављеном року, отклонио утврђене неправилности, недостататке или пропусте у примени Закона и прописа донетих на основу њега, подноси пријаву инспекцији.

Ако надзирани субјект не отклони неправилности, недостататке или пропусте у примени Закона и прописа донетих на основу њега, Регулатор одлучује о одузимању права коришћења радиофреквенцијског спектра у складу са законом.

5. Неовлашћено коришћење радиофреквенцијског спектра

Члан 15.

У оквиру послова контроле из члана 8. став 1. тачка 2) овог правилника, Регулатор по службеној дужности или по другом службеном захтеву открива неовлашћено коришћење радиофреквенцијског спектра, и то упоређивањем података о измереним компонентама радиофреквенцијског спектра са одговарајућим подацима у евиденцији издатих дозвола и овлашћења.

Одређивање локације радио-станице која неовлашћено користи радиофреквенцијски спектар врши се помоћу специјалне мерне опреме за лоцирање извора радио-емисија.

Ако контролор утврди да постоји неовлашћено коришћење радиофреквенцијског спектра, Регулатор подноси пријаву инспекцији у складу са Законом.

6. Испитивање заузетости радиофреквенцијског спектра

Члан 16.

У оквиру послова контроле из члана 8. став 1. тачка 4) овог правилника, Регулатор по службеној дужности испитује заузетост појединих делова радиофреквенцијског спектра мерењем параметара емисија у одређеном периоду времена и на одређеној локацији, а у циљу добијања података потребних за управљање радиофреквенцијским спектром, при чему добијени подаци могу показати:

1) проценат времена у коме је одређени канал или радиофреквенцијски опсег коришћен, односно заузет;

2) динамику коришћења појединих канала и радиофреквенцијских опсега што се добија упоређивањем мерних података регистрованих у различитим временским интервалима на одређеној локацији.

7. Мерење у циљу провере и утврђивања зоне покривања

Члан 17.

У оквиру послова контроле из члана 8. став 1. тачка 5) овог правилника, Регулатор по службеној дужности мери нивое електромагнетског поља и друге релевантне параметре радио-емисија у одређеним мерним тачкама или дуж одређених рута, а у циљу верификовања предикционих модела који се користе приликом планирања мреже за пружање одређене електронске комуникационе услуге бежичним путем.

Верификовани предикциони модели се користе за утврђивање зоне покривања, односно стварне величине области у којој је доступна електронска комуникациона услуга која се пружа бежичним путем и задовољава прописани квалитет.

8. Мерење нивоа електромагнетског поља (нејонизујућег зрачења)

Члан 18.

У оквиру послова контроле из члана 8. став 1. тачка 6) овог правилника, Регулатор у поступку контроле коришћења радиофреквенцијског спектра мери ниво електромагнетског поља, за електронске комуникационе мреже, припадајућа средства, електронску комуникациону опрему, радио-опрему и терминалну опрему.

Уколико се приликом мерења из става 1. овог члана утврди да постоји прекорачење граничних нивоа утврђених посебним прописима, Регулатор подноси пријаву надлежној инспекцији.

9. Друга мерења неопходна за обављање послова контроле

Члан 19.

У оквиру послова контроле из члана 8. став 1. тачка 7) овог правилника, Регулатор врши мерења ради редовних и ванредних потреба планирања, контроле радиофреквенцијског спектра у одређеним приликама (за време одржавања значајних културних, спортских и осталих јавних манифестација) и у ванредним ситуацијама, као и у случају посебних потреба и/или захтева.

III. ТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД РАДИО-СТАНИЦЕ

1. Појам

Члан 20.

У оквиру послова контроле из члана 8. став 1. тачка 1) овог правилника, Регулатор проверава техничке карактеристике радио-станица које су у експлоатацији, између осталог, обављањем техничког прегледа радио-станице (у даљем тексту: технички преглед).

Технички преглед је обавезан за све радио-станице за које се издаје појединачна дозвола за коришћење радиофреквенцијског спектра.

Под техничким прегледом подразумевају се мерења и провера усаглашености параметара радио-емисија и техничких карактеристика радио-станице са условима датим у појединачној дозволи, као и у прописима, стандардима и техничким упутствима из члана 7. овог правилника.

Техничким прегледом нарочито се проверава да ли радио-станица својим радом омета рад других радио-станица и електронских комуникационих уређаја и система.

Члан 21.

Технички преглед се обавља у следећим случајевима:

1) када се издаје појединачна дозвола за коришћење радиофреквенцијског спектра за радио-станицу, у року који је наведен у дозволи;

2) када се радио-станица замењују основни функционални делови, који су били предмет техничког прегледа, у року од 30 дана од дана замене;

3) када се контролом од стране Регулатора утврде битна одступања параметара радио-емисија и техничких карактеристика од карактеристика утврђених на обављеном техничком прегледу, а нарочито када одступање ових параметара може да проузрокује сметње.

Изузетно, технички преглед радио-станице на ваздухопловима се не обавља. Корисник ваздухоплова је у обавези да у року који је назначен у појединачној дозволи достави Регулатору копију потврде о провери пловидбености ваздухоплова, издате од стране надлежног органа.

2. Обављање техничког прегледа

Члан 22.

Мерење параметара и проверу услова на техничком прегледу обавља извршилац техничког прегледа, који може бити Регулатор или лице овлашћено за вршење мерења и испитивања.

Надлежно министарство води ажуран регистар овлашћења за вршење мерења и испитивања са подацима о испуњености услова за вршење мерења и испитивања и чини га доступним на својој веб презентацији.

Члан 23.

Ако се технички преглед обавља у складу са чланом 21. став 1. тач. 1) и 2) овог правилника, лице овлашћено за вршење мерења и испитивања је у обавези да Регулатору достави пријаву за обављање техничког прегледа (у даљем тексту: пријава) електронским путем, пријавом на веб презентацији Регулатора.

Пријава из става 1. овог члана, подноси се Регулатору најмање 15 дана пре обављања техничког прегледа.

Када се технички преглед обавља у складу са чланом 21. став 1. тачка 3) овог правилника, Регулатор ће имаоцу, односно кориснику радио-станице доставити захтев за обављање техничког прегледа, са роком за извршење техничког прегледа не краћим од 15 дана од дана пријема захтева.

Контролор може да присуствује техничком прегледу који обавља лице овлашћено за вршење мерења и испитивања.

Технички преглед се обавља у радно време.

Члан 24.

Параметри који се мере, услови који се проверавају и мерне методе које се користе приликом техничког прегледа, за сваку врсту радио-станице, утврђени су у складу са стандардима, техничким упутствима и прописима из члана 7. овог правилника.

Одступање измерених параметара, односно услова који се проверавају мора бити у складу са стандардима, техничким упутствима и прописима из члана 7. овог правилника.

Мерни инструменти који се користе при мерењу на техничком прегледу морају да буду у власништву извршиоца техничког прегледа и еталонирани у акредитованим лабораторијама.

3. Поступак техничког прегледа

Члан 25.

Извршилац техничког прегледа, приликом обављања техничког прегледа попуњава образац извештаја о обављеном техничком прегледу (у даљем тексту: извештај), у електронском облику. Образац извештаја објављује се на веб презентацији Регулатора.

Образац извештаја потписује лице које је извршило мерење и ималац, односно корисник радио-станице. У случају електронског потписивања извештаја, извештај се доставља искључиво у електронском облику, у складу са законом којим се уређује електронски документ, електронска идентификација и услуге од поверења у електронском пословању. У супротном, извештај се доставља и у папирном облику. Форма и садржина, као и начин попуњавања обрасца извештаја утврђени су у упутствима за мерење, које доноси Регулатор, посебно за сваки тип радио-станице.

Извршилац техничког прегледа, поред извештаја, доставља и податке о статусу обављеног техничког прегледа и документацију у складу са упутствима из члана 7. овог правилника.

Када извршилац техничког прегледа установи да су измерени параметри у прописаним границама и да су испуњени сви услови прописани у поступку издавања појединачне дозволе, извршилац техничког прегледа, у складу са ставом 2. овог члана, доставља Регулатору и имаоцу, односно кориснику радио-станице попуњене обрасце извештаја у року од 20 дана од дана када је извршен технички преглед. У супротном, сматраће се да технички преглед није извршен.

Ако Регулатор утврди да није извршен технички преглед у року утврђеном решењем којим се издаје појединачна дозвола, Регулатор може покренути поступак за одузимање појединачне дозволе, у случајевима прописаним Законом.

Члан 26.

Када извршилац техничког прегледа установи да измерени параметри нису у прописаним границама или нису испуњени неки од услова прописаних у појединачној дозволи, констатује да радио-станица не испуњава услове техничког прегледа.

Образац извештаја, у коме су посебно означени параметри који нису у прописаним границама или услови који нису задовољени, доставља се Регулатору и имаоцу, односно кориснику радио-станице у року од 10 дана од дана обављања техничког прегледа. У том случају ималац, односно корисник радио-станице је дужан да отклони наведене недостатке и да након тога понови поступак за обављање техничког прегледа у року не дужем од 30 дана од дана пријема извештаја или да Регулатору поднесе захтев за усклађивање података из појединачне дозволе са стањем утврђеним током техничког прегледа, уколико су за то испуњени прописани услови, у року не дужем од 30 дана од дана пријема извештаја.

Ако лице овлашћено за вршење мерења и испитивања при мерењу утврди да радио-станица генерише споредне емисије изнад нивоа прописаног у стандардима, техничким упутствима и прописима из члана 7. овог правилника, које могу да изазову сметње у раду других електронских комуникационих уређаја, а посебно у радиофреквенцијским опсезима намењеним за рад органа одбране и безбедности, хитних служби, рад ваздухопловних, поморских и радионавигацијских служби и радио-комуникације на унутрашњим пловним путевима, у обавези је да без одлагања о томе обавести Регулатора и имаоца, односно корисника радио-станице и да попуњен образац извештаја, у коме су посебно означени параметри који нису у прописаним границама, достави Регулатору у року од пет дана од дана када је мерење извршено.

У случају да ималац, односно корисник радио-станице не заврши поступак техничког прегледа у року из става 2. овог члана, Регулатор покреће одговарајуће поступке и подноси пријаву надлежној инспекцији.

Члан 27.

Резултати техничког прегледа се уносе у базу података коју води Регулатор у складу са Законом.

Регулатор врши проверу резултата обављеног техничког прегледа кад технички преглед обавља лице овлашћено за вршење мерења и испитивања.

4. Накнада за технички преглед

Члан 28.

За технички преглед који обавља Регулатор плаћа се накнада прописана општим актом којим се уређују таксе за пружање услуга из надлежности Регулатора.

IV. ЗАШТИТА ОД СМЕТЊИ

1. Појам

Члан 29.

Заштита од сметњи из члана 8. став 1. тачка 3) овог правилника обухвата послове мерења, испитивања и утврђивање узрока сметњи у циљу омогућавања несметаног рада радио-станица у складу са добијеним појединачним дозволама или овлашћењима.

Активности које се предузимају у циљу заштите од сметњи односе се на:

- 1) предузимање превентивних мера;
- 2) откривање и испитивање узрока сметњи;
- 3) предузимање мера за отклањање сметњи.

2. Превентивне мере

Члан 30.

Регулатор у циљу заштите од сметњи предузима следеће превентивне мере у оквиру управљања раадиофреквенцијским спектром:

1) планира коришћење радиофреквенцијског спектра и у вези са тим припрема план намене радиофреквенцијских опсега и доноси планове расподеле радио-фреквенција, сагласно Закону;

2) открива и пријављује надлежним органима промет радио-станица чије техничке карактеристике нису усклађене са планом намене радиофреквенцијских опсега;

3) открива неовлашћено коришћење радиофреквенцијског спектра;

4) обавља техничке прегледе и контролише обављање техничких прегледа од стране лица овлашћених за вршење мерења и испитивања, на начин који је уређен одредбама овог правилника и прописима донетим на основу Закона;

5) мери нивое електромагнетског поља емисија у радиофреквенцијском спектру;

6) врши непосредну контролу опреме на емисионим локацијама.

Контрола из става 1. тачке б) овог члана подразумева евидентирање емисионе опреме и проверу емисионих параметара мерењем из етра или кондуктивно. У случају потребе, Регулатор може да захтева од имаоца појединачне дозволе да омогући приступ емисионој локацији, односно емисионој опреми, у складу са Законом и прописима донетим на основу њега.

Када Регулатор у свом захтеву наведе потребу за обављањем кондуктивних мерења, обавезно је присуство лица овлашћеног од стране имаоца појединачне дозволе.

3. Откривање и истраживање узрока сметњи

Члан 31.

Регулатор на основу пријаве сметње открива и истражује узроке њеног настанка. Под сметњом се подразумевају случајеви у којима нису задовољени односи заштите жељеног и нежељеног сигнала, када ниво нежељеног сигнала на улазу пријемника премашује праг прописане осетљивости пријемника, када ниво сигнала другог извора проузрокује смањење ефективне осетљивости пријемника, када нису испуњени услови електромагнетске компатибилности и други случајеви у којима је угрожен пренос информација посредством радиокомуникационих система и уређаја.

Пријава сметње доставља се Регулатору на обрасцу за пријаву сметњи који је дат у Прилогу 3, који је који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Пријава може бити достављена електронским путем, факсом или путем поште.

Регулатор узима у поступак обраде пријаве сметњи из других држава под условом да су послате од стране органа тих држава надлежних за управљање радиофреквенцијским спектром.

Испитивање узрока сметњи се заснива на мерењима компонената радиофреквенцијског спектра опремом у фиксним, мобилним или преносним контролно-мерним станицама, као и кондуктивним мерењима, а обухвата лоцирање извора и одређивање природе сметњи.

Оператори јавних електронских комуникационих мрежа дужни су да обављају послове мерења, испитивања и утврђивања узрока сметњи и предузимају мере за њихово отклањање унутар своје електронске комуникационе мреже.

4. Отклањање сметње

Члан 32.

Уколико се утврди да је узрок настанка сметње неправилност у коришћењу радиофреквенцијског спектра, које стварају радио-станице, радио-системи и друга радио-опрема или друга електронска комуникациона опрема ван електронских комуникационих мрежа оператора, отклањање сметње се обавља по поступку за отклањање неправилности утврђеним овим правилником.

Када контролор у поступку контроле коришћења радиофреквенцијског спектра, односно испитивања сметње, утврди да су узрок сметње емисије радио-станице из стране државе, сачињава извештај на обрасцу који је уређен у складу са Правилником о радио-комуникацијама. Регулатор извештај о сметњи, без одлагања, доставља надлежном органу државе под чијом је јурисдикцијом предметна радио-станлица.

Образац извештаја из става 2. овог члана, на српском и енглеском језику, дат је у Прилогу 4, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

У случају да се испитивањем утврди да извор сметње не припада електронској комуникационој опреми, радио-опреми или терминалној опреми, врши се мерење нивоа

електромагнетског поља које ствара тај извор на дефинисаним растојањима од извора и упоређивање тог нивоа са захтевима којима се обезбеђује електромагнетска компатибилност. Ако се мерењем утврди могућност прекорачења прописаних захтева, Регулатор подноси пријаву надлежној тржишној инспекцији.

5. Мере за отклањање неправилности и штетних сметњи у хитним случајевима

Члан 33.

Регулатор предузима хитне мере ако је неправилностима у коришћењу радиофреквенцијског спектра, укључујући појаву штетних сметњи, угрожен рад органа одбране и безбедности, хитних служби, рад ваздухопловних, поморских и радионавигацијских служби, као и радио-комуникације на унутрашњим пловним путевима.

По откривању неправилности, контролор захтева од надзираног субјекта да одмах отклони узрок неправилности, што може подразумевати и прекид рада уређаја у чијем раду су уочене неправилности.

Ако надзирани субјект не поступи у складу са захтевом из става 2. овог члана, Регулатор о томе обавештава надлежну инспекцију.

О предузетим радњама, контролор је у обавези да сачини службену белешку или стручни налаз са одговарајућим прилогом (извештај о неправилности коришћења радиофреквенцијског спектра, записник о контроли).

Процедуру спровођења хитних мера за отклањање неправилности, Регулатор може уредити у посебним споразумима о међусобној сарадњи са одговарајућим службама, органима и организацијама.

6. Употреба уређаја за ометање радио-комуникација

Члан 34.

Употреба уређаја намењених за ометање радио-комуникација није дозвољена, осим за потребе органа одбране и безбедности.

У другим случајевима употреба уређаја намењених за ометање радио-комуникација се сматра неовлашћеним коришћењем радиофреквенцијског спектра.

Уколико се утврди да је узрок сметње употреба уређаја намењених за ометање радио-комуникација, које користе органи из става 1. овог члана, Регулатор од надлежног органа тражи информације о приближној зони и предвиђеном трајању ометања радио-комуникација.

7. Заштита од сметњи у пријему дигиталног телевизијског сигнала проузрокованих радом базних станица у опсезима 700 MHz и 800 MHz

Члан 35.

Базне станице у јавној мобилној електронској комуникационој мрежи које раде у радиофреквенцијском опсегу 703–733/758–788 MHz и 791–821/832–862 MHz у одређеним случајевима могу проузроковати сметње у пријему дигиталног телевизијског сигнала.

У случају појаве сметње из става 1. овог члана, Регулатор координира међусобну сарадњу оператора јавне мобилне комуникационе мреже са једне стране и оператора електронске комуникационе мреже за дистрибуцију медијских садржаја терестричким путем или оператора мултиплекса, у циљу проналажења технолошких решења за управљање сметњама и њихово отклањање.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 36.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о начину контроле коришћења радио-фреквенцијског спектра, обављања техничких прегледа и заштите од штетних сметњи („Службени гласник РС“, бр. 60/11, 35/13 и 16/15).

Члан 37.

Лица са којима је Регулатор закључио уговор о обављању мерења и испитивања до ступања на снагу овог правилника настављају са обављањем техничких прегледа радиостаница до формирања, у складу са Законом, регистра лица овлашћених за вршење мерења и испитивања.

Поступци који су започети до ступања на снагу овог правилника окончавају се у складу са прописима по којима су започети.

Члан 38.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Број:
у Београду, ____ 2024. године

**ПРЕДСЕДНИК
САВЕТА**

Драган Ковачевић

Број:
Датум:

ИЗВЕШТАЈ
о неправилности коришћења радиофреквенцијског спектра

Подаци о радио-станици за коју је утврђена неправилност:

1.	Власник радио-станице (електронске опреме или уређаја) и адреса	
2.	Локација радио-станице (електронске опреме или уређаја) и географске координате	
3.	Власник локације и адреса	
4.	Позивни знак или друга идентификација у спектру	
5.	Коришћена фреквенција (MHz):	
6.	Врста емисије	
7.	Врста радио-станице	
8.	Природа службе	

Контролно-мерна станица која је регистровала неправилност:

9.	Назив и локација	
10.	Употребљена мерна опрема	

Подаци о неправилности:

11.	Датум и време	
12.	Резултат провере:	
13.	Напомена:	

Предлог мера:

14.	
-----	--

**Контролор радиофреквенцијског
спектра**

М.П.

**Руководилац надлежне
организационе целине**

Број легитимације:

Број:
Датум:

На основу члана (уписати одговарајући члан закона којим се уређује област електронских комуникација, вежећи на дан издавања потврде и број „Службеног гласника Републике Србије“) током вршења мерења и испитивања рада електронских комуникационих мрежа и услуга, припадајућих средстава, електронске комуникационе опреме, радио-опреме и терминалне опреме овлашћени представник Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге сачинио је следећи:

ЗАПИСНИК

Дана _____ године извршена је _____
_____ надзираног субјекта
_____ из
_____, улица _____,
број _____, одговорно лице _____ и том приликом установљено је да:

Предлог мера за исправљање неправилности:

Записник је прочитан и на њега је, од стране одговорног лица, дато следеће изјашњење:

У _____ дана _____ године.

Одговорно лице

**Контролор радиофреквенцијског
спектра**

_____ **Број легитимације:**

ПРИЈАВА СМЕТЊИ

Подаци о радио-станици чији пријем емисија је ометан:

1.	Идентификација и додељена радио-фреквенција (канал)	
2.	Број појединачне дозволе за коришћење радиофреквенцијског спектра (дозвола) и датум издавања	
3.	Фреквенција радио-станице за “дотур модулације” и број појединачне дозволе (уколико се користи)	
4.	Датум обављеног техничког прегледа	
5.	Име и презиме лица задуженог за пријаву сметње или лица одговорног за техничку исправност радио-станице, адреса и контакт телефон	

Подаци о сметњи која се пријављује:

1.	Датум регистравања (уочавања) сметње	
2.	Манифестација сметње (трајање, карактер...)	
3.	Ужа зона у којој су сметње регистроване	
4.	Остали корисни подаци	

5.	Графички приказ нивоа сигнала угрожене радио-станице у временском / фреквенцијском домену:

Подаци о радио-станици или другом извору који проузрокује сметње (уколико је познато):

1.	Идентификација и фреквенција радио-станице	
2.	Назив уже локације предајника	
3.	Име власника или одговорног лица, адреса и контакт телефон	
4.	Остали релевантни подаци	

Потпис одговорног лица,
односно подносиоца пријаве

Our ref:
Date:
Belgrade

REPORT of harmful interference (According appendix 10 of the ITU Radio Regulations)

ИЗВЕШТАЈ о штетној сметњи (Према прилогу 10. Правилника о радио-комуникацијама)

Particulars concerning the station causing the interference:

Детаљи о радио-станици која изазива сметње:

<i>a</i>	Name, call sign or other means of identification <i>Име, позивни знак или друга идентификација у спектру</i>	
<i>b</i>	Frequency measured <i>Измерена фреквенција</i> Date: <i>Датум:</i> Time (UTC): <i>Време:</i>	
<i>c</i>	Class of emission <i>Врста емисије</i>	
<i>d</i>	Bandwidth (indicate whether measured or estimated) <i>Ширина опсега (навести да ли је измерена или процењена)</i>	
<i>e</i>	Measured field strength or power flux-density <i>Измерена јачина поља или густина снаге</i> Date: <i>Датум:</i> Time (UTC): <i>Време:</i>	
<i>f</i>	Observed polarization <i>Уочена поларизација</i>	
<i>g</i>	Class of station and nature of service <i>Врста радио-станице и природа службе</i>	
<i>h</i>	Location/position/area/bearing (QTE) <i>Локација/положај/област/азимут</i>	
<i>i</i>	Location of the facility which made the above measurements <i>Локација мерне станице која је извршила наведена мерења</i>	

Particulars concerning the transmitting station interfered with:

Детаљи о радио-станици која изазива сметње:

<i>j</i>	Name, call sign or other means of identification <i>Име, позивни знак или друга идентификација у спектру</i>	
<i>k</i>	Frequency assigned <i>Додељена фреквенција</i>	
<i>l</i>	Frequency measured <i>Измерена фреквенција</i> Date: <i>Датум:</i> Time (UTC): <i>Време:</i>	
<i>m</i>	Class of emission <i>Врста емисије</i>	

<i>n</i>	Bandwidth (indicate whether measured or estimated, or indicate the necessary bandwidth notified to the Radiocommunication Bureau) <i>Ширина опсега (навести да ли је измерена или процењена, или назначити неопходну ширину опсега која је уписана Бироу за радиокомуникације)</i>	
<i>o</i>	Location/position/area <i>Локација/положај/област</i>	
<i>p</i>	Location of the facility which made the above measurements <i>Локација мерне станице која је извршила наведена мерења</i>	

Particulars furnished by the receiving station experiencing the interference:

Детаљи о радио-станици која трпи сметње:

<i>q</i>	Name of station <i>Име станице</i>	
<i>r</i>	Location/position/area <i>Локација/положај/област</i>	
<i>s</i>	Dates and times (UTC) of occurrence of harmful interference <i>Датум и време уочавања штетне сметње</i>	
<i>t</i>	Bearings (QTE) or other particulars <i>Азимут или други подаци</i>	
<i>u</i>	Nature of interference <i>Манифестација сметње</i>	
<i>v</i>	Field strength or power flux-density of the wanted emission at the receiving station experiencing the interference <i>Јачина поља или густина снаге жељене емисије на пријемној станици која трпи сметње</i> Date: <i>Датум:</i> Time (UTC): <i>Време:</i>	
<i>w</i>	Polarization of the receiving antenna or observed polarization <i>Поларизација пријемне антене или уочена поларизација</i>	
<i>x</i>	Action requested <i>Захтеване радње</i>	

Spectrum Monitoring Officer
Контролор радиофреквенцијског спектра

Department Head
Руководилац надлежне организационе целине

Образложење

I. Правни основ

Правни основ за доношење Правилника о начину контроле коришћења радиофреквенцијског спектра, обављања техничких прегледа и заштите од сметњи (у даљем тексту: Правилник) садржан је у одредби члана 115. став 11. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС”, број 35/23, у даљем тексту: Закон).

Одредбом члана 115. став 11. Закона прописано је да Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор) ближе уређује начин контроле коришћења радиофреквенцијског спектра, обављања техничких прегледа и заштите од сметњи.

II. Разлози за доношење

Доношење Правилника иницирано је доношењем Закона, који је Народна скупштина Републике Србије донела на Другој седници Првог редовног заседања у 2023. години, 28. априла 2023. године и који је ступио на снагу 7. маја 2023. године.

III. Објашњење појединих решења

Члан 1. Правилника наводи предмет уређивања овог правилника.

Чл. 2. и 3. Правилника уређују сврху обављање контроле радиофреквенцијског спектра и шта она обухвата.

Одредбама чл. 4. и 5. Правилника регулисан је начин сарадње Регулатора са надлежним органима и регулаторним телима суседних и других држава по питањима контроле радиофреквенцијског спектра.

Члан 6. Правилника дефинише организациону структуру за контролу радиофреквенцијског спектра и овлашћена лица која врше послове контроле радиофреквенцијског спектра.

Члан 7. Правилника наводи правна акта које се користе при обављању послова контроле радиофреквенцијског спектра.

Чл. 8-9. Правилника ближе прописују послове контроле коришћења радиофреквенцијског спектра и начина његовог обављања, као и начина вршења послова мерења и других истраживања.

Члан 10. Правилника прецизно дефинише податке о параметрима радио-емисија који се евидентирају, имајући у виду практичне потребе и техничке могућности Регулатора.

Чл. 11-14. Правилника уређују поступање Регулатора у случајевима откривања неправилности у коришћењу радиофреквенцијског спектра, у складу са законом. Наведена су и овлашћења контролора и обавезе надзираног субјекта.

Чланом 15. Правилника уређено је поступање Регулатора у случајевима откривања неовлашћеног коришћења радиофреквенцијског спектра.

Чланом 16. Правилника је описан садржај података који се могу добити при испитивању заузетости радиофреквенцијског спектра.

Чланом 17. Правилника је описан начин утврђивања зоне покривања и за ову намену предвиђена је употреба софтверских модела предикције који се верификују мерењем у одређеном броју тачака.

Чланом 18. Правилника је наведена обавеза Регулатора да пријави надлежној инспекцији сва прекорачења граничних нивоа електромагнетског поља која се утврде током обављања послова контроле, а која су дефинисана посебним прописима из области заштите животне средине и заштите од нејонизујућег зрачења.

Чланом 19. Правилника су описане и друга мерења која спроводи Регулатор.

Чл. 20-21. Правилника су дефинишу појам техничког прегледа радио-станице, сврху и рокови за његово обављања, и прописује случајеве обавезног обављања техничког прегледа.

Чл. 22-24. Правилника дефинише извршиоце техничког прегледа, поступак пријаве техничког прегледа, оцењивање резултата техничког прегледа.

Чл. 25-26. Правилника уређено је поступање извршиоца приликом обављања техничког прегледа и поступак у случајевима уочавања неправилности при обављању техничког прегледа.

Чланом 27. Правилника Регулатор прописује унос резултата техничког прегледа у одговарајућу базу података Регулатора.

Чланом 28. Правилника прописано је да се за техничке прегледе које обавља Регулатор плаћа накнада.

Чл. 29 – 35. Правилника ближе је уређена заштита од сметњи.

Чланом 30. Правилника утврђене су превентивне мере које предузима Регулатор.

Чланом 31. Правилника уређено је откривање, истраживање сметње и начини на који сметња може бити пријављена Регулатору.

Чланом 32. Правилника је прецизно одређено поступање Регулатора у поступку отклањања сметњи.

Чланом 33. Правилника ближе су уређене мере за отклањање неправилности и сметњи у хитним случајевима.

Чланом 34. Правилника је наведено да се употреба уређаја намењених за ометање (ометача) третира као неовлашћено коришћење радиофреквенцијског спектра, осим код примене ових уређаја од органа одбране и безбедности.

Чланом 35. Правилника се уводи могућност за предузимање ефикасних мера заштите од сметњи у пријему дигиталног телевизијског сигнала проузрокованих радом базних станица у радиофреквенцијским опсезима 700 MHz и 800 MHz.

Чл. 36-38. Правилника уређене су прелазне и завршна одредба.

IV. Предлог даљих активности

Предлаже се да Савет Регулатора размотри и усвоји Нацрт овог правилника, као и да се исти, након тога, у складу са одредбама чл. 36. и 37. Закона, упути на јавне консултације у трајању од 30 дана.

Након спроведених јавних консултација, извршиће се обрада и анализа приспелих мишљења и Савету Регулатора ће се доставити одговарајући Предлог правилника. По усвајању наведеног Предлога правилника, сагласно члану 26. став 1. Закона и члану 57. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 – др.закон и 47/18), овај општи акт се упућује ресорном министарству, ради прибављања мишљења о његовој уставности и законитости. По добијеном мишљењу министарства, предметни правилник се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“.

V. Процена финансијских средстава:

За спровођење овог правилника није потребно обезбедити посебна средства у финансијском плану Регулатора.